

TRESOR DELS AVIS

REVISTA MENSUAL DE ETNOGRAFIA MITOLOGIA I
FOLKLORE DE BALEARS

PUBLICADA PER
ANDREU FERRER

SUMARI

Indumentaria Polleasina.—Juan Bibiloni.—Cansons amb tonada.—
D. Juan i D. Ramón.—La devoció de Mallorca a St. Antoni Abat.—
Juan Servera i Andreu Caselles.—Per tots els Melindrosos.—Director
—Bibliografia.—Revistes.

ANY I

ABRIL DE 1922

NÚM. 4

TRESOR DELS AVIS

REVISTA D'ETNOGRAFIA, MITOLOGIA I FOLKLORE
BALEARS

INDUMENTARIA POLLENSINA

Ultims del sigle XVIII y principis del XIX

A la vila de Pollensa ja no s'usen els vestuaris antics, com son, per exemple, els guardapits, la jaqueta, les sabates amb civelles, etc.; solament veim dur els calsons a l'ample.

Aquelles vestes plenes de rústica honradesa, de sencillesa i netedat a la una, qu'avui ens pareixerien d'algún patriarca de l'Antic Testament, son d'un amo de possessió que vá a la vila amba quella cabellera blanca, enreullada su ran del clotell.

Era tan encantadora la vesta dels nostros avis...! Avui aprofitant-nos de testimonis oculars ja vells ferm, donam una petita resenya, aon la curiositat farà que minvi lo carregat de la forma.

Comensèm p'els homos.

I

CAPELL. El capell solía esser de llana, molt ampla, i tenia la cofa d'un pam bo d'altari. A més del capell duien un mocadó pel cap de

daus vermeys de Soller. I aquells pollensins los se fermaven de manera que sortissen darrera'l clotell dos caps del susdit mocador.

CAMÍES. Les camies eren de drap o de brinet: el coll era alt amb quatre o cinc botons de fil; i desde'l coll tay de la cintura no hi duïen cap botò, sinó que anava alloure. I ès molt de notar que an aquells temps planxaven les camies amb un clau de porc pare que tendria uns quatre dits de llargaria, perque com es sabut, no hi havia planxes. Les camies bones eren de fil, i ne mostraven de cinc a set o vuit dits entre guardapits i calsons.

GUARDAPITS. Els millors eren *de l'oli*, *de retina vermeys*, — qu'era una roba rasposa, — o també de *burell gruixat*, o de seda floretjada. Tots acabaven amb dues puntes per amunt i solsament tenien tres botons abaix i lo demés alloure, amb una butxaca dedins, i no defora com avuy. Els guardapits se deien *de l'oli* perque eren vermeys: i els de *retina vermeys* tenien els botons negres perque la retina tenia part d'aqueix color.

JAQUETA. Generalment era de burell, amb dos ordes de botons a cada costat; i ses mànegues llargues ne tenien gran nombre. Com era curta curta, per darrera, entre calsons i jaqueta veien també la camia fonada. Un poc després entraren els panyos per ses jaquetes. I ès d'advertir que no tenien com ara les solapes, sinó qu'acabava llis a d'alt.

CALSONS. Els calsons a l'ample eren de moltes castes: una més rara i preciosa perque uns calsons duraven tota la vida d'un homo i costaven la major part cinc, sis i set duros. N'hi havia que's deien *en groc*, *en vermey*, *d'endiana fina*, — retxes verdes i fondo negre; — s'en feien *de dril*, *de llana*, *de llana vermeya* i *de guinda negra*. Els calsons anomenats *en groc* tenien retxes amplexes de fils de seda; els de *llana vermeya* tenien la retxa molt més ampla; i els de *guinda negra* eren de llista molt fina. Desde'ls genolls aon se fermaven els calsons aquells joves i amos, — puis desde vuit o nou anys ja duïen calsons a l'ampla, — debaixaven ben estirades les calses de llana rotja els diumenges i festes.

SABATES. Les sabates eren negres i tenien oreons. I ès molt de notar amb això, per fer veure la riquesa d'aquell temps, que demunt les sabates hi ostentaven dues ci velles de plata, grosses, i floretjades pels rics i llises pels demés.

CAPA. La capa era llarga de burell, d'una trentena de pams de fona. Més tart entrà de moda el capot de burell, — roba gruixada i rasposa ferm, — i l'han duita fins als nostros dies.

D'estiu, els dies de festa, vestien cota de burell per assistir a les

processons, Avui en dia la cota és de panyo, poc fonada, amb cinc botons a d'alt i amollada per baix.

CREU. Per últim, fou molt honorós p'els amos i jovencells de la Po-lensa antiga dur un rosari penjat pel coll, amb la creu redona de plata, que durant la missa se treien per passar-ne sovint unes quantes parts.

II

No manco rumboses que'ls homes anaven a Po'lensa les dones. Ve-jem ara llurs vestits.

MANTA. Pel cap duïen una manta de friseta blanca (llana) amb becs, llargues de darrera i curtetes de davant en l'estiu. Ne duïen també d'escot blanques Per anar mudades duïen mantes d'escot negres amb becs, o de seda llargues tay de la cintura a l'hivern. Una manta solia costar quatre duros. Devien tenir molta anomenada, segons la glosa que segueix;

*Manta blanca duen totes
per los fadrins agradá;
i qui no'n té ja s'en fá
de canyoms o torcaboques
o de cantons de llensol;
les que duen manta blanca
son polides com el sol.*

Generalment duïen dues mantes; una demunt l'altra. La de devall era blanca, de cotonet o de drap; ja de demunt solia esser floretjada amb un gust exquisit, i era d'endiana, de brusell de brinet, de seda, etc.

MANTELLINA. Las mantellines eren d'escot negre per anar a l'esgle-sia i per davant acabaven amb puntes. S'usaven mantellines d'escot blanc i també de conxell, segons la glosa:

*La fadrina que du rumbo
de cop demana mantell,
mantellina de conxell,
i rosari de Catxumbo.*

Per tot el redó de la mantellina hi anava un floc cosit de tots els co-lors, i les dones el triaven hermós, com més car millor.

GIPÓ El gipó era de filadís amb portalleres de vellut, casi sempre

mostretjat exquisidament. N'hi ha de veyets a Pollensa que conserven amb molt d'esment aquestes joies, precioses en veritat. Les portalleres eren tres trinxes que ostentaven les dones ¶devant, perque el gipó no clovia, sino que era tan estret que deixaven veure a propòsit la broda-dura hermosíssima de la camia. que era de brinet o burgo. Les mànegues del gipó eren com les d'avui i ostentaven botonades d'or *de pics de martell* per les de casa rica, i botonades negres amb una *roseta d'or* en mitj de cada botó per les demés. S'anomenaven *de pics de martell* perque els botons eran foradats en mitj.

MANEGUINS. Els maneguins eran de drap, blancs; d'endiana, de l'oli, de brodats i de brinet. Ja sabem que *de l'oli* vol dir vermeys.

GONELLES. Les gonelles eren d'endiana groga, d'endiana verda, de l'oli, etc.; altres se deien gonelles de brodat. Abaix duien uns quants flocs de seda de tots colors que anaven per tot el redó del vestit. Regularment o casí sempre solien esser tan tavellades de dalt a baix, que impedién donar la passa llarga.

ENAGOS. Els enagos eran faldetes de llana bona tenyida de vermey, i se-tavellaven amb tant d'esment com avui un ruquet de sacerdot.

DEVANTALS. Els devantals solien esser de cotonina, d'endiana, d'obrat, molt estrets i casi tots honests de color. N'hi havia de cadeneta, i en lloc d'esser blancs eren tenyits de blau molts d'ells. Tambè ne brodaven molts i amb molt de gust. Tots se fermaven a n'els costats amb flocs preciosos de color i eren molt llargs. S'anomenaren *dengues*, segons la cansó que diu:

*Ma mare, compraume un dengue,
que jo'n sé un de venal:
la filla del majoral
ne té un qu'are'l vol vendre.
— I, sabeu perque'l vol vendre?
perque's negre i el vol blau.*

CANYOMS. Solien esser de quatre pams i miig de llargs. N'hi havia qu'eren vermeys, de cotó, de llana vermeya, però molt amples.

SABATES. De color negre i ostentaven civelles de plata segons la glosa que segueix:

*Com ella surt a ballá
amb un aire qui la mata,*

*dü demunt cada sabata
una civella de plata
qu'es més ampla que la má.*

Si eren de possessió anaven descalses amb les sabates en la má fins a n'el torrent de devora la vila que se dñu de Sant Jordi, aon les se po-saven, i al tornarse'n a la possessió, a n'el mateix torrent les se treien.

CAPELL. Per anar a fora vila deien capell de cartó tenyit de negre o de llana negra. El capell, que era ample de tot, tenia molts de flocs negres que volaven penjant. D'ells n'hi havia que a ses bagues duïen una rosa de roba o de paper.

CREU. La creu redona que duïen era d'or, que penjada pel coll amb una trena o cordó de seda anava demunt el gipó. Aquest cordó de seda estava plè de marietes, color de vinblanc.

*

¿No encanta la rustiquesa de l'avior?.. ¡Quines usances! ¡Quina estranyesa no produiría'l veure avui pasar per davant les cases antigues de la vila pollensina aquells homos i jovencells tots rumbosos i entrar qualcant demunt la bístia ensellada a la clasta espayosa de la casa de possessió! o veure una dona, mocador de burgo en má, capell negre amb volant flocadura, i la creu redona d'or. Tot es passat, i de lo que feia'l goig i era el bellveure dels padrins, avui s'en riurien e's nets

JOAN BIBILONI.

CANSONS AMB TONADA

Amb la cançó que segueix comensam la tanda de *Cançons amb tonada* propia que si Deu ho vol publicarem demunt la nostra revista.

Alguns folkloristes mallorquins s'han donat de ferm a la replega de les cançons populars amb tonada. S'han fetes dins aquest ram col·leccions ben interessants distingint-se entre els recolectors el patriarca de les lletres mallorquines En Marián Aguiló, el malhaurat musicòlec manacori N'Antoni Noguera i el avui Director de la *Capella* de Manacor Mossen Antoni Pont, els quals treballaren ferm en recullir les cançons que hi ha escampades dins la regió Baleàrica. Mes, aquesta ès l' hora en que ha d'apareixer en lletres de motlo el nostre *Cançonner*, i per aquest motiu hem cregut que seria interessant publicar en cada n.º del *TRESOR* una cançó com ho feim ja en el present.

Entre totes quantes ne tenim replegades hem volgut donar com a primera la tant popular a Mallorca *D. Juan i D. Ramón*, de la qual n'han publicades variants els més sabis folkloristes. Però entre totes les publicades com a de Mallorca, cap n'hem vista de tant completa. En Marián Aguiló en son *Romancer Popular* en publica una recullida a Mallorca de 32 versets, la nostra en te 40.

Aquesta variant que publicam ès recullida a Artá. La mos digué completa tal com la reproduím Sa Madona vella de Bellpuig que diu que l'aprenqué quant era nina; però no sapigué sa tonada. Durant una partida grossa de temps anarem demanant la tonada d'aqueixa hermosa cançó a un i altra, però mentres uns deien que no la sabien, d'altres la mos cantaven amb la melodia propia d'altres cançons. Per fi fa alguns anys una pageseta criada an el camp la mos cantá amb aqueixa tonada tant escayenta i tant nova qu'avui publicam. Mes digué que de petita l'havía apresada així i que sempre la hi havia sentida; mes, a pesar d'haverla cantada diferents vegades a altres persones de la vila ningú nos ha declarat haver-la sentida mai lo qual nos fa sospitar si seria una variant desconeguda dins Mallorca.

Cridam sobre ella l'atenció de tots els «Amics de la Tradició Popular» i les pregam que nos recullesquin en llurs respectius pobles i mos enviïn les variants que puguin trobar tant de la lletra com de la tonada. Pensis tots que sols l'afegit d'un vers desconegut o el canvi d'unes paraules en la lletra o de unes notes en la melodia, son característiques interessants.

DON JUAN I DON RAMÓN

Moderat

Don Ju-an i Don Ra-món Don Ju
an i Don Ra-món i ve-ni-en de la ca-
na-da

Don Juan i D. Ramón
venien de la cassada,
Don Juan va caure mort,
Don Ramón ferit estava.
Sa mare els-e vou vení
per un camp qui verdetjava
cuïnt violes i flós
per curá les seues llagues.
—¿D'on veniu, mon fiy Ramón?
¿d'on veniu, colós mudades?
—Mu mare sangrat ne sòm
ses sangries m'han errades.
— ¡Oh malhaia tal barbé
que la sainia os ha errada!
—Mu mare no flastomeu
que's sa darrera vegada.

— Namonê mon fíy Ramón
nem a la cambra més alta,
nem i vorás ta muyé
que ni han duita una infanta.

— No'm parreu de ma muyé
ni tampoc de la infanta,
domés que fesseu es llit
allá aon mos cos descansa,
qu'entre jo i es meu cavall
portam vint i nou llançades,
es cavall en porta nou
i jo port totes les altres.
Es cavall murirá anit
i jo a auba declarada.
Al cavall l'enterrareu
a mitján lloc de s'estable,
i a mi enterrau-m'è
an es vas de Santa Clara.
Ademunt hei posareu
s'espasa desenveïnada
i es qui la vorá dirá:
¡Pobre de la seva mare!
de dos fiets que tenia
se son morts a la cassada.

PER TOTS ELS MELINDROS O

Ja ho esperavem i per això no mos ha vengut de nou. Son estats una partida, que desconeixent lo que son i lo que valen els materials folklòrics, mos han escrit despoticament contra certes cançonetes que sortiren a llum en el n.º passat. La raó més forta que contra elles donen és que són xavacanes; irreverents unes, i faltes de gust i d'enginy les altres. El dir això és senzillament una demostració de ignorar lo que és en realitat el folklore i son valor.

El poble és nin i com a tal està faltat d'aquells coneixements, d'aquella seriedat, sensatesa i reflexió que podem exigir en els grans, i per tant les seues costums, les seues produccions, dites, creences i cantars solen adolir dels defectes que tenen aquells. En el poble no li poden exigir perfecció en les seues produccions. Però de ser defectuós, senzill o incomplet a ésser inútil hi va molta diferencia.

El folklore com a element científic és simplement auxiliar de les demés ciències. És auxiliar de la *Geografia* en quant mos dona a voltes noms topogràfics totalment desconeguts dels qui sols estudièn dins les obres erudites; descriu costums de pobles, maneres d'ésser i d'obrar de un país determinat; pinta el caràcter típic dels habitants d'una regió i resenya els productes d'una comarca determinada.

Es auxiliar de l'Historia, en quant per tradició conta casos i fets que passaren per alt als historiadors o be les completa amb detalls que aquests tal volta desconeixien.

Auxilia a la llingüística, en quant dins els elements folklòrics s'hi troben sovint mots i formes que ja han caiguts en desús i allà hi son romanos com a fòssils de la llengua i que son d'una valor inapreciable per tots els qui se dediquen als estudis de dialectologia.

I així també és gran auxiliar de la Botànica, de la Zoologia, de la Meteorologia i de l'Agricultura i de casi totes les demés ciències.

Al nostre entendre, la valor del folklore és tant o més gran com la de tantíssims objectes s'estojen dins els museus; com la inmensitat de documents antics que dins els arxius se guarden. Quin altre valor té la numismàtica, per exemple, que servir d'auxiliar a altres ciències? Idò perquè no regoneixe a lo menos una valor idèntica al folklore l'ajuda del qual és molt més efíca?

Qué hi ha elements que als ulls profans son toixeruts, irreverents o faltats de gust? Si son producció popular tramesa per tradició, s'han de guardar, així com el numismàtic estoja una moneda encara que sia mal feta, i encara que tenga grades imatges profanes i fins i tot grosseres, com se tenen en un Museu pintures i escultures, vers objectes d'art dins aquelles sales, però que posades al carrer serien considerats com objectes fomentadors de la immoralitat.

Una volta més devem declarar que la nostra Revista no va dirigida an el poble sino an els erudits i és de creure qu'aquests la mirarán com un arxíu aont hi quedarán guardats, formant colleccions més o manco ordenades, els materials que han de servir més envant als sabis per les seues investigacions i estudis.

No vol dir això, que consentiguem que s'umplin les planes del TRESOR DELS AVIS amb grolleries i niscieses. Ja diguerem an el n^o anterior plana 40, que hi ha elements tan grossers «que a pesar de que los guardam en les nostres colleccions com a mostra d'una producció popular estúpida porque creim que en folklore no s'ha de despreciar res, no les volem publicar porque si el poble les perd, la cultura i moralitat públiques hei guanyarán bastant».

La cançó que ha motivat tot aquest rebumbori és la primera que sortí en la plana 45 del número derrer. Regoneixem sí que és poc reverent, però tenguin en conta els nostros lectors que el poble en la festa de St. Antoni s'entrega a la disbaixa d'una manera esbojarrada; com en la descripció de la festa s'ha vist, van pels carrers en mig del bullici

públic joves disfressats de dimonis uns i de St. Antoni un altre i res te de particular que els demés fadrins qui coneixen be el company que s'amaga baix els hàbits i careta del Sant li hagen inventat cançonetes semblants a la transcrita. Els qui coneixem la religiositat del poble mallorquí sabem be qu'aquest no cometrà una irreverència amb el Sant, però també comprenem que no cregui irreverent cap de les cançons profanes que dirigeix al jove de carn i os que vesteix l'hàbit de burell pels carrers de la vila el dia de la festa.

Creim que amb tot lo dit els lectors comprendrán perquè hem enquebits dins la nostra Revista els elements folklòrics que han desagradat a certs suscriptors.

EL DIRECTOR

QUESTIONARI

sobre els rastres folklòrics de la dominació mora a Mallorca

- 1.—Que s'en diu a la vostra vila dels moros que habitaren a Mallorca i quin concepte en tenen.
- 2.—Llegendes i fets tradicionals sobre els mateixos.
- 3.—¿Còm les feren fugir els cristians?
- 4.—Monuments qu'el poble creu fets per ells i perquè servien.
- 5.—Dites, refrans, cançons i altres elements folklòrics sobre la matèria.

Pregam a tots el Amics de la Tradició Popular que contestin lo més prest que puguin aqueix Questionari.

DEVOCIÓ DE MALLORCA A SANT ANTONI ABAT

COMUNICACIONS

DE SON SERVERA

L'actiu jovenet serverí Juan Servera corresponsal de *Llevant* en aquella vila i diligent Amic de la Tradició popular, nos enviá la següent comunicació sobre la festa de St. Antoni en aquella vila.

Els actes principals de la festa qu'aquí se fan en honor de St. Antoni són aquests:

El dissapte de la festa els obrers comensen *sa capta* per les afores de la vila. Entrada de fosca hi ha a l'Església parroquial les completes del Sant. Per dins els cafés se senten estols de fadrins amb guiterres que canten *St. Antoni*.

Els joves que resideixen a fora vila pugen al poble a afeitar-sé, ben abrigats amb mantes perque fa fret, i canten també les cançons de St. Antoni.

Sant Antoni de Viana
día 17 de Janer
sí li donau un dobber
donau-l'hei de bona gana.

Al endemà quant surten de missa primera fan els obrers *sa capta* per la vila amb la música, els dimonis, una banda de guiterres i guitarrons seguits de moltíssims d'atlots amb banderes. També hi va un home que representa St. Antoni. De tant en quant s'aturen els dimonis a ballar enrevoltant al Sant, fent-li les mil impertinències i caigüent en terra tot d'una que aquest les fa la senyal de la creü.

Acabada la volta és hora d'anar a l'Ofici, la música hei acompanya i els dimonis queden per la plassa fent por a n'els atlots qu'hi ha per allá.

El decapvespre a les dues, s'apleguen a n'el lloc conegut amb so nom de *La Punleta*. La música, els dimonis, l'obreria, els cavallers amb ses bísties que menen a beneir i una gentada immensa. A n'aquest mateix lloc hei ha una barraqueta de pi verd i a dedins hi ha St. Pau. St. Antoni toca repetides vegades i St. Pau li obri. Se donen els dos sants un abraç, devalla tot d'una desde un balcó d'una casa veinada sostengut amb un fil, un corp duguent amb so bec un pa senser i els sants el se menjén plegats, la música's posa a tòcar, els dimonis caven en terra espantats i la gent aplaudeix fortament.

Seguidament s'organisa una comitiva composta de tots els presents, cantant aquestes o parescudes cançons:

Que venguen los traginers
 invocarem Sant Antoni
 porque diven qu'el dimoni
 tot heu ha de dur a través

Sant Antoni és un gran Sant
 per sa gent pobre i sa rica
 ell mos dona pasta frita
 i coques com un garbell.

Se dirigeixen a la plassa de Sant Juàn ahont beneeixen les bísties que van a la qualcada. Corren a n'es carrer del General Borbón. An aquest carrer s'hi sitúa tota la gent per presenciari i comentar després les corregudes. Després els guiterrers canten altre volta:

Sant Antoni gloriós
 gordau-mós el bestiar bé
 no hi ha pastó ni porqué
 que sa puga posá en vos.

Sant Antoni gloriós
 p'es poble de Son Servera
 hi ha molta gent qu'espera
 la bendició de vos.

Dia 17 de Janer
 trobam la vostra diada
 amb la capella enmurtada
 i corregudes pel carrer

Acabades les corregudes la gent s'en va a l'Iglesia i tctduna s'organisa una processó que recorre els principals carrers del poble, i acabats els actes relligiosos se dona per terminada la festa.

S'ha perduda, per desgracia, l'antiga i molt lloable costum de cantar a sa plassa s'argument de l'any anterior. Seria de desitjar se restabís una costum tan hermosa.

JUAN SERVERA.

El fervent amic de la Tradició Popular Rt. D. Andreu Casselles que fins fa poc ès estat Vicari de Llubí nos comunica les notes que segueixen:

A Llubí es forta la devoció que se profesa a St. Antoni Abat com a protector del bestiar. A la part esquerra del retaula del Altar major d'aquella parroquia hi ha una figura del Sant, de 1'85 m. d'alçada; qu un gaiato amb la ma dreta i un llibre amb l'esquerra i te a la mateixa banda una porcelleta i a la dreta un caramullet de foc. Se li fa una festa relligiosa molt solemne, amb novenari predicat i el dia del Sant a la una del capvespre se fa *la benetda* de persones i de bestiar.

MARIA DE LA SALUT: -Aquesta vila també profesa devoció al Sant. En la parroquia té capella a posta amb figura igual a la de Llubí però sols d'un metre d'alçada. Se fa la festa i beneïda idèntica a la de aquella vila.

A les iglesies de Llorito i Sant Juan també hi ha capella dedicada al Sant Abad amb figura de 1'25 m. de 1'30 m. respectivament, i amb posició semb'ant a la d'escrita a Llubí.

BIBLIOGRAFÍA

Noticia histórica del Folklore per D. Alejandro Guichot y Sierra

A l'amabilitat del docte bibliófil i fervent folklorista catalá D. Jaume Oliver Castanyer, devem un exemplar d'aquesta obra bellíssima i eminentement erudita del degá dels folkloristes espanyols Sr. Guichot i Sierra, que s'acaba de publicar en els tallers de Hijos de Guillermo Alvarez de Sevilla.

Es aquesta obra un volum de 256 planes en quart major interessantíssim baix de tots conceptes per tots els qui están més o manco iniciats en la ciència que nos ocupa, ja que és ella una minuciosa noticia histórica de tot el moviment folklóric mundial desde son origen fins al día.

En ella s'hi pot trobar nota bibliográfica de totes quantes obres s'han publicades en el mon sobre materia popular i l'història de cada una de les agrapacions que s'han constituïdes pel desenrollament d'aquesta ciència.

Está dividida en dues parts: La primera tracta dels orígens del Folklore en tots els països fins a 1890 i la 2.ª está dedicada completament a ressenyar els orígens i desplegament del folklore dins Espanya fins al 1921. En aquesta part hi ha varies seccions que parlen del folklore en la Regió baleàrica.

La publicació d'aquesta obra magna és un aconeteixement que celebrarán tots els folkloristes espanyols perque era una necessitat ben sentida.

Répigam son autor la nostra més expresiva felicitació.

Mil cantares populares amorosos.—Gabriel M.ª Vergara

També mos ha obsequiats el mateix amable company amb un exemplar d'aqueixa colecció de cançonetes castellanques que han

editat els Successors d'Hernando de Madrid. El Sr. Vergara és un folklorista de retxa que ademés de publicar moltíssimes obres de Geografia i Historia, ha donades a l'estampa algunes obretes folklòriques amb especialitat de cançons, refranys i tradicions.

Es molt d'agraïr aqueix dó del bon amic.

Revistes de Canvi.—Ademés dels periodics ja citats han visitada la nostra Redacció: *Emporion*, periodic quinzenal que surt a Torroella de Montgri; *Estudios Franciscanos*, notabilíssima revista que publiquen els Frares Caputxins de Sarriá (Barcelona); *Ressorgiment* orga dels fervents catalans de la República Argentina que veu la llum en Bons Aires.

A tots saludam i amb ells deixam establert el canvi.

REVISTES

El número 176 de la revista *Estudios Franciscanos* publica una notícia bibliogràfica de l'Ortografia Mallorquina que publicarem i també de la nostra Revista de la que'n fa un gran elogi.

Agraim al confrare les seus frases laudatories.

PREG

Pregam als subscriptors que per facilitar els contes al Administrador vagin enviant tot d'una que puguin i pel medi que més fàcil les sia, l'import de la subscripció.

